Потужний удар ЗСУ по російській авіації. Як і чим збили надважливі для окупантів літаки А-50 та Іл-22

Читать на русском

Потужний удар ЗСУ по російській авіації. Як і чим збили надважливі для окупантів літаки А-50 та Іл-22

Знищення літака А-50 і потенційне пошкодження Іл-22М стали однією з найбільших одномоментних втрат російської авіації на війні з Україною. Росії бракує таких літаків, і вона їх більше не випускає. Крім того, на борту А-50 могли бути досвідчені спеціалісти, яких складно підготувати.

Про знищення А-50 ввечері 14 січня повідомили спочатку українські, а потім і російські блогери, а вранці про це офіційно заявив головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний, зазначає BBC.

При цьому український воєначальник у своєму повідомленні написав, що Іл-22М також знищено, хоча пізніше у мережі з'явився знімок літака після посадки в аеропорту Анапи.

Той факт, що екіпаж Іл-22М зумів посадити його, попри сильні пошкодження, підтвердив і спікер Повітряних сил ЗСУ Юрій Ігнат.

Хто стріляв?

ФОТО, GETTY IMAGES / А-50 - це літаючий радар і літак управління. Для ЗСУ це один із найцінніших "призів"

Як знищили один літак і пошкодили інший - достеменно невідомо. За однією з версій, яку поширювали у російських соцмережах, Іл-22М могли підбити вогнем російської ППО, яка захищає Керченський міст.

Тим часом Валерій Залужний, як і офіційний канал Повітряних сил ЗСУ в телеграмі, називають це "спецоперацією у Приазов'ї".

Якщо це дійсно так, і обидва літаки вразили українці, то все одно неясно, в який спосіб це сталося.

Судячи зі слів Юрія Ігната, головною ціллю ЗСУ був А-50, а Іл-22М "попав під роздачу". Можливо, цим пояснюється те, чому його не збили.

Залужний опублікував анімаційну карту з траєкторіями польотів літаків у цьому районі. Згідно з цією картою, літаки чергували у північно-західній частині моря в районі Приморська.

За інформацією "Суспільного", Іл-22М перебував в районі Стрілкового на Херсонщині, А50 - в районі Кирилівки Запорізької області. Обидва райони розташовані приблизно за 130-140 кілометрів від Керченського мосту, і приблизно за 160 кілометрів від лінії фронту.

Російські зенітно-ракетні комплекси дальнього радіуса, такі як С-400, могли би вразити ціль на такій відстані від мосту. Але припустити, що оператори сплутали Іл-22М і, особливо, А-50, з українськими літаками - складно.

Якщо це справді була операція ЗСУ, все одно невідомим залишається засіб, який використовували для збиття літаків.

Як збили?

Відразу ж після того, як інформація про ураження двох літаків та ймовірне знищення одного з них з'явилася у мережі, основною версією, яку стали обговорювати українські оглядачі, був зенітно-ракетний комплекс Patriot.

Усього ЗСУ має три батареї Patriot. Однак, як вважалося досі, в Україні ці комплекси застосовують ракети сімейства PAC-3, оскільки вони краще справляються з балістичними ракетами, зокрема з "Кинджалами".

Однак радіус її дії складає всього 40 кілометрів, а висота - 20. PAC-2 - більш дальня ракета, яка може перехоплювати повітряні цілі на висоті до 25 кілометрів і на відстані до 160.

Інші наземні комплекси іноземного чи радянського виробництва не змогли би дістати літак на такій відстані - дальність їхніх дій менша, ніж відстань до лінії фронту.

Але і для Patriot з ракетою PAC-2 така дальність - майже на межі. Тому у будь-якому випадку ЗРК довелося би розташовувати поблизу лінії фронту, наражаючи дорогоцінний комплекс на небезпеку.

Щоправда, в Україні залишилися старі радянські ЗРК С-200, зняті з озброєння понад 10 років тому. ЗСУ пристосувала їх для ударів по наземних цілях.

Якби українцям вдалося відновити боєздатність таких ракет для ударів по повітряних цілях, то їхня дальність — до 600 кілометрів — дозволила б вражати літаки над Азовським морем із глибокого тилу. При цьому А-50 — не дуже складна ціль навіть для таких застарілих ракет, він досить великий і не дуже маневрений.

Ще одна версія, яку висловили деякі оглядачі, - це те, що Повітряні сили ЗСУ могли використати винищувачі з авіаційними ракетами дальнього радіуса. Але для винищувачів МіГ-29 і Су-27 в ЗСУ таких ракет немає, а американські F-16 Україна досі не отримала.

Крім того, польоти винищувачів було би практично неможливо приховати від самого А-50, а F-16 росіяни мали би розпізнати - ці літаки навіть прилітали у російський авіасалон в Жуковському. Тому якби українці вирішили таємно застосовувати такі винищувачі, про це, скоріше за все, повідомили би вони чи росіяни.

Російські телеграм-канали опублікували фото Іл-22М після посадки, де видно, що в хвостовій частині є багато доволі великих пробоїн.

Вони більше подібні на пошкодження від вражаючих елементів великої зенітної ракети наземного комплексу. Авіаційна ракета скоріше за все не могла би завдати такої шкоди.

Тактика

Яку тактику використали Повітряні сили ЗСУ, щоб перехопити російські літаки - невідомо, але є набір обов'язкових обставин, який міг посприяти успіху.

ЗСУ використовує інформацію з літаків-розвідників країн НАТО, які відстежують активність у повітряному просторі на території анексованого Криму та півдня Росії.

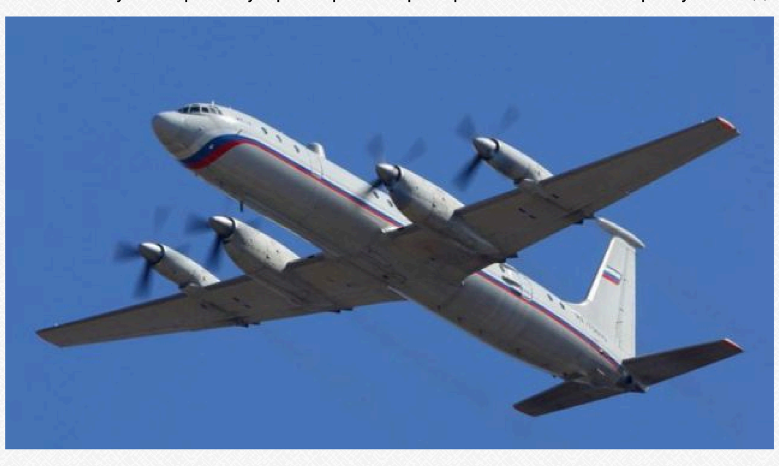

ФОТО, GETTY IMAGES / Іл-22 або одна з військових модифікацій Іл-18

Іл-22М, як заявив Юрій Ігнат, був другорядною ціллю.

Відстежити появу у повітрі таких літаків як А-50 чи Іл-22 нескладно. По-перше, це дуже великі літаки, які добре видно на екранах радарів. По-друге, А-50 використовує радар (радіотехнічний комплекс "Джміль") - круглу "тарілку" над фюзеляжем. Цей радар - джерело радіосигналу, і його добре помітно на великій відстані.

Такі літаки зазвичай не літають поблизу лінії фронту саме через те, що є дуже важливою ціллю для противника.

Але застосування А-50 і Іл-22М, ймовірно, було доволі "шаблонним". Тобто, можливо, вони літали по одному маршруту, патрулювали в одних і тих же районах.

Не виключено, що ці польоти вони здійснювали у прив'язці до яких-небудь подій - наприклад, під час обстрілів України крилатими ракетами і дронами. У такій ситуації вони могли би відстежувати активність української ППО.

Шаблонність дій може дозволити противнику підготувати повітряну засідку - розмістити у певному місці ЗРК чи спрямувати винищувачі.

Наскільки важливий А-50?

ФОТО, BBC / А-50

Пошкодження, які отримав Іл-22М, навряд чи дозволять цьому літаку повернутися в стрій найближчим часом. Можливо, його взагалі спишуть.

Доля А-50 залишається невідомою, але, ймовірно, цей літак теж втратили, скоріше за все збили. Інакше його фото теж з'явилися б у російських соцмережах.

Це дуже велика втрата для російських Військово-повітряних сил, тому що таких літаків у Росії небагато. По-перше, бойову цінність мають не всі А-50, а лише ті, які модернізували до рівня А-50У. Базові А-50 скоріше за все не застосовують у бойових діях.

Вважається, що в льотному стані Росія має менше десяти А-50У, хоча точних даних у відкритому доступі немає. Згідно з довідником Military Balance 2022, перед початком війни в Росії було три одиниці А-50 та шість А-50У.

При цьому літаючі радари дозволяють відстежувати активність у повітрі та на землі, оскільки на відміну від наземних локаторів, значно більше "бачать" з висоти. Крім того, сучасні радари здатні добре відрізняти цілі на землі, відрізняючи їх від перешкод - комплекс "Джміль" відрізняється саме цією властивістю.

Тому такі радари дозволяють російському командуванню вивчати розташування і схему роботи української ППО - радарів, пускових установок. Вони теж дозволяють відстежувати польоти української авіації - коли А-50 в небі над Азовським морем, вилетіти українським Су-24 з ракетами Storm Shadow набагато важче, якщо взагалі можливо.

А-50 також бере участь в управлінні повітряним боєм, фактично виступаючи як командний пункт, він координує роботу бойових літаків і вертольотів.

Такий літак-командний пункт забезпечує точну картину повітряного простору у реальному часі для командного центру повітряних операцій, без якої керувати боєм дуже складно.

У листопаді 2022 року російський військовий експерт Ілля Крамник писав у своєму телеграм-каналі, що, за його підрахунками, Повітряно-космічні сили потребують приблизно двадцяти А-50У, щоб отримали повноцінний супровід системи дальнього радіолокаційного виявлення.

Це приблизно втричі більше, ніж зараз - до 14 січня в Росії було шість таких літаків.

Під час війни один А-50 сильно пошкодили в результаті диверсії. Це сталося 26 лютого 2023 року на воєнному аеродромі в Мачулищах в Білорусі. Літак відправили в Росію на ремонт. Про його стан більше нічого невідомо, так само як і про те, наскільки сильно його пошкодили.

Що робив Іл-22?

Роль Іл-22М у такій ситуації до кінця незрозуміла. Він міг би бути тим командним пунктом, з якого офіцери російських Повітряно-космічних сил керували діями військової авіації.

Але він міг працювати і як ретранслятор, передаючи сигнал в наземний штаб - ці літаки використовують як ретранслятори.

За даними довідника Military Balance 2022, на початку повномасштабного вторгнення у Росії було 12 літаків Іл-22М і 10 Іл-22 (старішої модифікації).

Один з них збили в червні 2023 року під час бунту ПВК "Вагнер". Ще один літак постраждав під час бойових дій через обстріл українського ЗРК.

Російська газета "Московський комсомолець" писала в жовтні 2022 року, що Іл-22 обстріляла українська ППО. Він зазнав пошкоджень, але зумів повернутися на базу. Його подальша доля невідома.

У 2018 році сирійська ППО помилково збила російський літак-розвідник Іл-20, який також побудований на базі Іл-18.

Теги: Игнат Юрий | Залужный Валерий | Залужный | ВС РФ | Іл-22 | ИЛ-22 | А-50 | Напад Росії на Україну | Война | Війна | ЗСУ | ВСУ

Марія Войтенко
огляДач новин

16 січня 2024 г., 14:47 | Переглядів: 2618 | Коментарі: 1

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.